Rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 24. 9. 1956, sp. zn. Cz 450/56

Číslo: 53/1957

Právní věta:

Příspěvek na úhradu osobních potřeb nezl. dítěte za dobu minulou nelze stanovit podle stavu, který je v době vynesení rozhodnutí. Nutno brát zřetel i na případné změny nastalé za období, za které se výživné vyměřuje.

Při vyměřování úhrady osobních potřeb je nutno zjistit i platby, které výživou povinný na úhradu osobních potřeb učinil až do vynesení rozhodnutí, súčtovat je na zadržélé výživné a podle výsledku stanovit počátek vyživovací povinnosti.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 24.09.1956

Spisová značka: Cz 450/56

Číslo rozhodnutí: 53

Číslo sešitu: 4

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Děti - výživné

Předpisy:

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nezletilý Alan Š. se narodil 11. října 1952. Jeho matka Libuše Š. teprve 14. září udala u lidového soudu v Kyjově, že otcem dítěte je Alfons V., který jí dosud dobrovolně přispíval na výživu dítěte, avšak činil tak nepravidelně a nízkými částkami. Alfons V. dne 16. října 1954 uznal otcovství k nezl. Alanu Š.

Lidový soud v Kyjově jako soud opatrovnický ponechal dítě ve výživě a výchově matčině a uložil otci, aby k rukám matky platil od 1. ledna 1954 na dítě výživné 220 Kčs měsíčně. Do tohoto rozhodnutí podal stížnost jen otec dítěte, v níž mimo jiné uvedl, že mu není jasno, proč má platit výživné od 1. ledna 1954.

Krajský soud v Uh. Hradišti potvrdil usnesení soudu první stolice s dodatkem, že na příspěvkovou povinnost budou otci dítěte započteny všechny platy, které učinil na výživné od 1. ledna 1954. Na výtku stížnosti, pokud jde o počátek vyživovací povinnosti, krajský soud uvedl, že podle údajů matky otec nepřispíval na výživu dítěte již po dobu jednoho roku. Krajský soud v odůvodnění též uvedl, že je samozřejmé, že otci budou na výživné započteny všechny platy, které na výživu nezletilé poskytl od

1. ledna 1954 na výživné splatné po tomto dni.

Nejvyšší soud rozhodl na stížnost pro porušení zákona, kterou podal generální prokurátor, že uvedeným usnesením lidového soudu v Kyjově a krajského soudu v Uh. Hradišti, pokud jím lidový soud stanovil počátek vyživovací povinnosti až od 1. ledna 1954 a pokud krajský soud vyslovil, že na příspěvkovou povinnost budou otci dítěte započteny všechny platy, které učinil na výživné od 1. ledna 1954, byl porušen zákon.

Odůvodnění:

Při prvém určení výživného pro nezl. dítě uloží soud povinnému rodiči, aby platil výživné i za dobu před zahájením řízení, a to buď od narození dítěte nebo od doby, kdy přestal rodič svoji povinnost plnit ve společné domácnosti, pokud by ovšem jednotlivé měsíční splátky nebyly promlčeny. Soud přitom není vázán návrhy účastníků nebo jiných osob, ani co do výše výživného ani co do doby, od kdy má být výživné poskytováno (srov. rozhodnutí č. 127/1954 Sbírky rozhodnutí čs. soudů). Při stanovení doby, od kdy má povinný platit výživné, je ovšem nutno vzít zřetel na částky, které byly povinným rodičem již zaplaceny. Nutno tak učinit z toho důvodu, že povinný by nemohl částky zaplacené před vznikem exekučního titulu uplatňovat námitkami podle § 441 o. s. ř. (Srov. obdobné rozhodnutí č. 80/1956 Sbírky rozhodnutí čs. soudů.)

V daném případě se dítě narodilo 11. října 1952. Rodiče nežili ve společné domácnosti. Ježto dítě bylo svěřeno do výživy a výchovy matce, byl otec povinen na ně přispívat již od doby jeho narození.

K vydání pravomocného rozhodnutí o placení výživného došlo po delší době (2 1/2 roku) po narození dítěte. I v řízení o určení výživného platí ustanovení § 150 odst. 1 o. s. ř., podle něhož je pro rozhodnutí rozhodný stav, jaký je v době vynesení rozhodnutí. V tomto řízení jde o celou řadu jednotlivých dílčích nároků splatných podle § 307 odst. obč. zák. alespoň na měsíc předem. Stavem rozhodným pro obsah soudního rozhodnutí je proto ve smyslu § 150 odst. 1 o. s. ř. celý skutkový stav, jaký je v době vynesení rozhodnutí, přičemž nutno otázku existence nároku a jeho výše posuzovat podle stavu, jaký byl v jednotlivých časových úsecích v celém období, za které je třeba rozhodnutí o výživném. V podrobnostech poukazuje se ještě k rozhodnutí č. 52/1957 Sbírky rozhodnutí čs. soudů.

Proto bude i v daném případě na místě zkoumat, zda výdělečné a majetkové možnosti rodičů a odůvodněné potřeby dítěte (§ 73 zák. o právu rod.) byly v době od narození dítěte do konce r. 1953 stejné jako ty, z nichž vycházely soudy ve svém rozhodování o výživném, které má otec platit od 1. ledna 1954.

Z výpovědi obou rodičů dítěte je patrno, že otec platil na výživné dítěte nějaké částky, a to jednak v době od narození dítěte do konce r. 1953, jednak po 1. lednu 1954 do vyhlášení rozhodnutí ze dne 17. prosince 1954. Soudy výši těchto částek vůbec nezjišťovaly a krajský soud o platech učiněných po 1. lednu 1954 jen vyslovil, že budou otci započteny na výživné určené od 1. ledna 1954.

Podle zásad shora uvedených měly soudy především stanovit přiměřené výživné, které je otec povinen měsíčně platit na jeho dítě od jeho narození, přičemž je možno, že výše výživného nebude za celé období před rozhodnutím stejná. Pak měly zjistit, kolik otec na výživném zaplatil do vyhlášení rozhodnutí. Tyto platby měly na výživném súčtovat a teprve podle výsledků měly zjistit, od kdy otec vyživovací povinnost neplnil a tak i stanovit, od kdy je otec povinen svoji vyživovací povinnost podle rozhodnutí plnit.

Soudy však shora uvedeným způsobem nepostupovaly, neboť se vůbec nezabývaly vyživovací povinností otce za dobu od narození dítěte do konce r. 1953 a jejím splněním a počátek vyživovací povinnosti stanovily jen podle neurčitého údaje matky, že otec na výživu dítěte nepřispívá již po dobu

jednoho roku. Krajský soud dokonce vyslovil, že splátky vykonané otcem po 1. lednu 1954 budou mu započteny na vyživovací povinnost od 1. ledna 1954. Tímto nesprávným postupem soudů se stalo, že počátek vyživovací povinnosti byl stanoven na 1. leden 1954, ač pro to nebylo dostatečné opory v řádném skutkovém zjištění.

Srov. rozh. č. 52/1957 Sbírky rozhodnutí čs. soudů.